

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180,000
SLOVENIANS IN U. S., CANADA
AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION IN-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

VOLUME IV.—LETO IV.

CLEVELAND, O., SREDA, (WEDNESDAY) AUG. 17th, 1921

ŠT. (NO.) 192.

Single Copy 3c.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879

Posamezna številka 3c.

KRALJ PETER JE MRTEV.

JE UMRL V STAROSTI 77 LET.

Belgrad, 16. avgusta. — Danes je umrl tukaj bivši srbski kralj Peter.

Kralj Peter je bolehal že več let, toda izza junija pa je bilo njegovo stanje postalo resno. Trpel je na vnetju rebrne mrene. Malo kasneje se je njegovo stanje izboljšalo, in zdravniki so se izrazili, da je izven nevarnosti.

Par dni nato pa je zopet zbolel na zabasnosti v pljučih. V petek je postal nezavesten, in ostal v tem stanju do prihodnjega dne.

Njegovo stanje se je v nedeljo zvečer zopet poslabšalo, danes pa je izdihnil.

Kralj Peter je dosegel starost 77 let. Lasje so mu bili čisto osiveli, in zadnja leta je zgubil tudi posluš.

Leta 1919 je prepustil državne posle svojemu sinu Aleksandru, ki je bil od tedaj klican z imenom regenta. Ob izročitvi državnih poslov je Peter dejal:

"Moja ljubljena Srbija je zdaj prosta, in njena bodočnost se mi zdi da bo velika. Moje delo je dokončano. Želim samo še nadaljno ljubezen in naklonjenost mojega ljudstva, in končno pa grob na srbski zemlji."

Kralj Peter je bil navzlic svoji starosti ena najbolj neustrašnih osebnosti v zadnji svetovni vojni. Na dan, ko je Srbija zavrgla avstrijske pogoje, je preklkal srbske pogoje, ter se jo začasno odpoved, ter se postavil na čelo svoji armadi. Že takrat je že jako slabo videl in slisal, in se je nahajal pod stalnim nadzorom zdravnika.

Ko se je vojna sreča obrnila proti Srbiji, je ostal s svojo armado do zadnjega trenutka, dokler ni bila pogagnana iz srbske zemlje. Begal je preko Albanije ter po velikih težavah dospel v Solun, kjer je nadzoroval reorganizacijo srbske armade. Potem je odšel na otok Krk, kjer se je nastanila vlada.

Peter je bil od vsega početka vojne zmirno s svojo armado, in zatrjuje se, da je navzlic svoje starosti večkrat osebno vodil vojaške voje.

Spomladi leta 1919 se je kralj Peter umaknil v bližino Aten, kjer je stanoval v mali, iz šestih sob obstoječi hiši, nahajajoči se nad Faleronskim zalivom. Družbo sta mu delala sam in tajnik in pa njegov osebni zdravnik. Njegovo razvedrilo je obstajalo v tem, da se je zdel za daj dal peljati v stranski kočari motornega bicikla, katerega je vozil kak srbski vojak. Da se izogiba radovednim pogledom ljudi, si je dal na obraz masko in očala. Pozneje se je njegovo stanje tako poslabšalo, da je prebil večji del časa v postelji ali pa v invalidnem stolu.

Ker je Peter vedno želel umreti na srbski zemlji, se je dal leta 1920 zopet pripeljati nazaj v Belgrad. Toda

Irska vztraja na popolni neodvisnosti.

Dublin, 16. avg. — Sinfajnovci še vedno zahtevajo popolno neodvisnost za Irsko.

Eamon de Valera je v svojem očitnem govoru pred irskim republikanskim parlamentom izjavil, da on in njegovi kolegi še vedno stojijo pri idealih, ki so vteleseni v ameriškem proglasu neodvisnosti.

Ponovno je poudaril irsko zahtevo za odločitev od Anglije, ter se je izrazil, da predstavlja kabinet republikanskega parlamenta edino resnično vladno, katero priznava irsko ljudstvo.

Z ozirom na pogajanja z Lloyd Georgeom je dejal de Valera, da so ljudje, ki se hočejo pogajati samo zato, da dokažejo svojo dozdevno pripravljenost za mir, medtem ko so se Sinfajnovci pogajanj vdeležili le zato, da preprečijo možno prelivanje krvi in da se bore za pravico in princip.

Dejal je, da je republikanski kabinet zavrgel Lloyd Georgeovo ponudbo za "dominion" vladno vsled tega, ker jo je smatral nepravilnim.

Valerov govor je z veliko napetostjo poslušalo 30 članov parlamenta, ki so prišli iz vseh delov Irske. Predsednikom zbornice je bil izvoljen profesor John Mc Neil.

De Valera je obljubil, da bo na jutranji seji parlamenta v podrobnosti razložil potek zadnjih pogajanj z Lloyd Georgeom.

— V pondeljek sta bili ubiti od avtomobilov eno dekle in ena ženska.

Šestletna Florence Roller, 3513 E. 117. St. je bila ubita na mestu, ko jo je na E. 117. St. in Union ave. podrl in povozil tovorni avtomobil, naložen s premogom. Kot poroča policija, je priletelo dekle izpred nekega stoječega avtomobila ravno pred tovorni avtomobil, katerega je vozil Jos. Kotabish, 12811 Benwood Ave. ko je mislil slednji zaviti na 117. cesto. Po nesreči je bil voznik tako zmeden, da je zavozil v neko razloženo okno. Druga žrtev pa je bila Mrs. M. Eiding, stara 21 let, 3555 E. 74. St. Stala je na tratorju na zapadni 33. cesti, ko sta trčila skupaj dva avtomobila in je eden izmed njih zadell tudi njo. Umrla je v mestni bolnišnici.

tudi po svojem povratku se je izogibal družbi, in se ni vdeležil nobenih javnih in dvornih funkcij.

Kot znano, je kralj Peter prišel na srbski prestol leta 1903 po umoru kralja Aleksandra in njegove žene Drage. Pet dni zatem je že Peter zasedel srbski prestol. Tako je bila odstranjena rodbina Obrenovičev.

Sumnja, da je bil eden izmed zarotnikov tudi Peter, ni bila nikdar popolnoma odstranjena, in ko je leta 1911 napravil turo po Evropi, so ga ostale vladarske družine kaj hladno sprejele.

Več kot petdeset oseb je bilo ubitih ali ranjenih v belgrajski kraljevi palači, ko je vdrl notri z dinamičnim štirideset armadnih častnikov. Pobili so vse, kar se jim je postavilo nasproti, vdrl v kraljevo stanovanje, ter umorili tudi kralja in kraljico, ter vrgli njuni trupli skozi okno v park, ki je obdajal palačo. Istočasno sta bila umorjena tudi dva ministra.

Kongres odobril kuhno pivo za domačo porabo.

Washington, 16. avg. — Poslanska zbornica Zedinjenih držav se je danes izrekla za kuhno pivo za domačo uporabo. Tako se torej ni treba nikomur bati, da bi prišel v konflikt s prohibicijskim zakonom, ako si sam skuha pivo. Strah, da bi ga prohibicijski uradniki zalotili pri delu, ter mu zaplenili pijačo ter ga odgnali pred sodnika, je torej stvar preteklosti. Sicer se je prohibicijski urad že pred časom izjavil, da se kuhe piva na domov ne smatra kaznivim, toda zdaj pa prihaja še odobritev poslanske zbornice. Tudi senatna zbornica bo najbrže to akcijo potrdila.

Glasom predloge, ki jo je sprejela poslanska zbornica, ne morejo prohibicijski uradniki vdreti v nobeno stanovanje, ako nimajo sodnega varanta, v katerem bi bilo navedeno, da se v dotičnem stanovanju izdeluje opojno pijačo za prodajo, ali pa, da se prostor rabi za prodajo opojne pijače.

Poslanec Fields iz Kentucky si je prizadeval, da bi se iz predloge izšlo besedi "za prodajo", toda poskus se mu je ponesrečil. Ako bi se mu bil posrečil tedaj bi bilo prohibicijskim agentom mogoče vdreti v stanovanje tudi na podlagi informacije, da se v njem izdeluje opojna pijača samo za domačo uporabo.

(Kot razvidno, govori poročilo v prvi vrsti "o opojnih pijačah", in ne samo o pivu. Besedilo predloge, ki jo je sprejela poslanska zbornica, sploh ne omenja pive, temveč samo "opojne pijače." Iz tega se je dalo sklepati, da tudi žganje ni prepovedano izdelovati na domu, ako se istega ne prodaja, temveč rabi le za domačo uporabo. Op. Ured.)

Ohijski suhači ne bodo nasprotno domači opojni pijači.

Columbus, O., 16. avg. — Suhaški voditelji države Ohio so danes dali jasno razumeti, da se ne bodo poskušali vmešavati v domače izdelovanje sadnih pijač, akoravno se žite pozneje izpremenijo v opojne. Zasedlovali se bo samo one, ki bodo prodajali sadne pijače potem, ko bodo slednje postale že opojne.

(To pomeni, da se sme prodajati mošt, vina pa ne. Op. ured.)

— Slike iz piknika Zveze Kulturnih Društev, ki se je vršil 14. avgusta, so razstavljene v razložbenem oknu Frank Kunstelnove trgovine 6017 St. Clair Ave. Delo je naredil naš slovenski fotograf, g. John Bukovnik. Slovenci sezone po njih, ker so lep spomin za bodočnost. Na slikah se vidijo naši Sokoli in naraščaj, tovrni avtomobili, ki so vozili Sokole in pevce društva "Zvon" iz Newburgha.

— Marian McArdle, 20-letna hči Mrs. Kaber, bo zaslišana radi sodelovanja pri umoru svojega očima Dana Kaberja, dne 3. oktobra, njena stara mati Mrs. Brinkel, 31. oktobra, in Emma Colavito, ki je preskrbela morilec, bo pa zaslišana 17. oktobra. Drugi morilci in roparji, kot Salvatore Cala, Bobby Hunt in James Walsh bodo pa zaslišani v mesecu septembru.

— East Cleveland, ki ima svojo lastno občinsko upravo, je pričel s posebnim poukom, da razloži svojim stanovalcem nove avtomobilske zakone, posebno zakon glede luči, ki postane učinkovit 16. septembra.

Kam gre zaplenjeno žganje?

Washington, 16. avg. — Vrhovni pravdnik Daugherty je začel s preiskavo, da dožene, kam gre žganje in druge opojne pijače, katere zasežejo vladni prohibicijski uradniki.

Mr. Daugherty pravi, da se je tekom preiskave slučajev, v katerih je bilo zaplenjeno veliko kontrabandnega žganja, začel čuditi, kam da izginejo vse te velikanske količine žganja.

Mr. Daugherty je mnenja, da mora biti pri celi stvari nekaj narobe, ker veliko žganja izgine, ne da bi se vedelo kam. On bo delal na to, da se bo od sedaj žganje ne bo izgubljalo v nepoznane vire, temveč da se bo prodajalo bolnišnicam, tako da bo imela vlada s čim plačati najemnine za velikanska skladišča, v katerih se nahaja zaplenjena pijača.

Turški nacionalisti so premestili sedež vlade.

Carigrad, 16. avg. — Sedež turške nacionalistične vlade je prenešen iz Angore v Caesarejo, 160 mil južno od Angore, in tudi civilno prebivalstvo se umika v ožigled stalnega napredovanja grških čet.

Turki se namerjajo postaviti v bran proti Grkom pri Sakaria reki, in ako izgubijo to pozicijo, tedaj se bodo umaknili do Caesareja in Jozgad.

Angora, 16. avg. — Turški nacionalisti so sprejeli predelano pogodbo s Francijo pod pogojem, da se napravi še male spremembe. Pogodbe se ni dalo v javnost.

Kot znano so turški nacionalisti zavrnili originalno turško-francosko pogodbo, glasom katere so se Francozi obvezali umakniti s Cilicije. Pogajanja z ozirom na sklep nove pogodbe, ki bi bila zadovoljiva za Turke, so bila v teku že več tednov.

Turčija potrebuje tuje pomoči.

Williamstown, Mass., 16. avg. — Štefan Panaretov, bivši bolgarski poslanik v Washingtonu, je v svojem predavanju pred političnim inštitutom William vseučilišča izjavil, da ni samo Turčija v Evropi stvar preteklosti, temveč da bo tudi Turke v Aziji doletela ista usoda, ako ne spravijo v žep svojega narodnega ponosa in ne dovolijo tujezemcem, da jim pomagajo pri njihovem rekonstrukcijskem delu.

— Liga ženskih volilk bo zaprosila predsednika Hardinga, da imenuje tudi eno žensko, da gre na razorožitveno konferenco, ki se bo vršila v Washingtonu. Poseben komitej bo šel danes pred predsednika ter mu povedal tozadevno željo ameriškega žensktva. "Me ne zahtevamo naj gre ena ženska na to konferenco samo zato, da bomo zastopane, temveč me hočemo poslati tja žensko, ki bo lahko izrazila svoje mnenje glede mednarodnih vprašanj ravno tako, kot moški in ki ne bo zaostajala za njimi." Tako se je včeraj izrazila predsednica clevelandškega razoroževalnega komiteja, Miss Elizabeth Hauser. Če bo predsednik Harding ustregel ženskam, bo prišlo na površje vprašanje, katera ženska naj gre na konferenco.

Proti-delavske nake-ne železniških družb.

ZELEZNIŠKE DRUŽBE SE MISLIJO ODTEGNITI ODLOČBAM VLADNEGA ODBORA IN UVESTI ODPORTE DELAVNIC S TEM, DA JIH IZROČAJO PRIVATNIM TVRDKAM.

Chicago, 16. avg. — Železniške družbe so se začele posluževati neke nove metode, da se izognejo določbam vladnega odbora ter da uvedejo odprto delavnico po svojih popravilnicah in delavnicah.

Vladni železniški odbor je že začel razmotrivati obdolžbe, ki so naperjene napram družbam.

Akcija odbora prihaja kot posledica brzojav iz Marion, O., Gibson, Ind., in Milone, Ill. Poročila iz vseh teh mest pravijo, da so železniške družbe izročile svoje delavnice privatnim podjetjem v obratovanje. Ta podjetja vzamejo v službo vse stare delavce, tako da se delavska sila nič ne izpremeni, toda iz verodostojnih virov se naznanja, da se bo zdaj povsod uvedlo "odprto delavnico". V Marion, Ohio, kjer se je organizovala nova družba, ki obratuje železniške delavnice, se je že proglasil princip "odprte delavnice".

Akcija železniških družb se smatra za poskus, da se izogne nedavnim odločitvi vladnega odbora, da se v železniških delavnicah ne sme uvesti dela od kosa, medtem ko družbe pravijo, da ne morejo pokrivati stroškov, ako plačujejo delavce od ure.

Zdaj so družbe izročile svoje delavnice podjetjem, pri katerih so seveda tudi železničarski kapitalisti zainteresirani, in upajo, da bodo s tem ukanile vladni železniški odbor, katerega odločitve so glasom zakona veljavne samo za one delavnice, ki so lastnina železniških družb.

Ameriška delavska federacija pravi, da izročitev delavnic privatnim podjetjem predstavlja kršitev železniškega zakona.

"To ni nič drugega kot preteza, pod katero se skuša izogniti mezdinim in delovnim določbam vladnega železniškega odbora," se je danes izjavil B. M. Jewell, ki je predsednik železniškega departamenta pri Ameriški delavski federaciji.

Nova družba v Marion, O., ki zdaj obratuje železniške delavnice, je proglasila uvedbo 10-urnega dela in odpravo posebne plače za nedeljsko delo.

Tamkajšnji unijski delavci izjavljajo, da se je med družbami in organiziranimi železničarji s tem pričel boj za življenje in smrt. Vsi bivši uslužbenci, ki niso hoteli sprejeti odločbe nove družbe, so bili odslovljeni. Zdelo se je obrnili na predsednika železniškega departamenta pri delavski federaciji, Mr. Jewella, da vložijo protest pri vladnem železniškem odboru. V Marion, O. je brez dela okrog 500 železniških delavcev, ki niso hoteli sprejeti pogojev nove družbe.

DELAVSTVO ZAHTEVA ZASTOPSTVO NA RAZOROŽITVENI KONFERENCI.

Washington, 16. avg. — Eksekutivni koncil, ki se snide dne 11. avg. v Atlantic City, bo zahteval, da ima na razorožitveni konferenci tudi organizirano delavstvo svoje zastopstvo.

Rdeči križ nudi pomoč v Rusiji.

Riga, 16. avg. — Mednarodni rdeči križ je ponudil Rusiji svojo pomoč v posebnem memorandumu, ki je bil danes predložen sovjetskemu zastopniku Maksimu Litvinovu.

Zozadeven memorandum je predložila delegacija, ki je zastopala Rdeči križ, Ligo narodov in pa medzavezniško kreditno zvezo.

Litvinov je izjavil, da ima poverilo od Lenina, da se pogaja z delegacijo.

Glasom neuradnih poročil želi Mednarodni rdeči križ pomagati vpokrajinah Rusije, ki so prizadeti vsled lakote, v veliko večjem obsegu kot pa ameriška resnična administracija.

Danes sta se mudila pri zastopniku ameriške resnične administracije E. A. Frick, švicarski zastopnik za Mednarodni rdeči križ, in pa Mr. Garvin, ki je zastopnik zavezniške kreditne zveze, ter sta razpravljala z njim načrte, ki jih ima ameriška resnična administracija za delo v Rusiji.

Niti Litvinov niti Frick ni hotel podati besedila spomenice, ki je bila predložena Litvinovu, toda poroča se, da je bilo predlagano, da se snide konferenca, na kateri bi se razpravljalo, kako naj bi vršila pomožno delo v Rusiji organizacija Mednarodnega rdečega križa, in pa kako naj bi kreditna zveza dala boljševikom posojila za izvrševanje svojega lastnega resničnega dela.

Litvinov je tudi dejal, da te ponudbe nimajo nikakega učinka na ameriško pomoč, kajti Rusija je pripravljena sprejeti pomoč od katerekoli strani.

Walter Brown, ravnatelj ameriške resnične administracije za Evropo je nocoj sprejel ponoven telegram ameriškega trgovskega tajnika Hooverja, v katerem zopet poudarja, da naj se ne dovolijo nikake pomoči, ako bi boljševiška vlada ne dopustila Amerikanem kontrole nad razdeljavo živeža.

Washington, 16. avg. — Na danšnji kabinetni seji je bilo poročano, da se resnično delo v Rusiji zadržuje, ker sovjetske oblasti vztrajajo na tem, da naj bi bile tudi one skupno z Amerikanem nadzirale razdeljavo živeža v pokrajinah, prizadetih od lakote.

Sovjetske oblasti tudi zahtevajo pravico, da izžene take Amerikance, ki bi pri izvrševanju resničnega dela skušali voditi kako politično propagando proti sovjetski vladi.

London, 16. avg. — Ministrski predsednik Lloyd George je danes v svojem govoru pred poslansko zbornico izjavil, da poročilo angleškega trgovskega zastopnika v Moskvi popolnoma potrjuje gigantični značaj lakote v Rusiji.

Povdarjal je, da je potreba mednarodna pomoč, ter se je nadalje izjavil, da bo sovjetska vlada na najsigurneje dosegla zunanjo pomoč, ako prizna obveznosti napram tujim državam, ki so v preteklosti pošiljale v Rusijo svojo blago in v njej investirale svoj kapital.

PROHIBICIJA V RUSIJI OMILJENA.

Riga, 16. avg. — Prohibicija opojnih pijač v sovjetski Rusiji je omiljena v toliki meri, da se sme izdelovati in prodajati pijačo, ki ne presega 14 procentov alkohola, ki pa bo jako težko obdavčena.

SKORO ŠEST MILIJONOV LJUDI JE BREZ DELA.

POROČILO DELAVSKEGA DEPARTAMENTA IZKAZUJE 204.000 TOVARNIŠKIH DELAVCEV V OHIO BREZ DELA.

Washington, 16. avg. — Delavski departament Zedinjenih držav je danes podal poročilo o brezposelnosti, ki izkazuje, da je danes brez dela 5.735.000 oseb. Isto poročilo pravi, da je samo v Ohio brez dela 204.000 tovarniških delavcev.

Toda to je samo površno poročilo, kaz priznava tudi tajnik Davis, ki je poročilo predložil senatu, ki je v tem oziru pred par tedni sprejel resolucijo.

Delavski tajnik Davis tudi pravi, da mu je nemogoče ugoditi prošnji senata, da preskrbi številu bivših vojakov, in pa žensk, ki so brez dela.

Številke, navedene v poročilu, predloženem senatu, je sestavil glavni štatistik delavskega departamenta, Ethelbert Stewart, ki je klasificiral število nezaposlenih po raznih industrijah kot sledi:

Po tovarnah 3.900.000; po rudnikih 250.000; po železnicah 800.000; po trgovinah in uradih 450.000; po domah 335.000 skupaj 5.735.000.

Računa se, da je okrog 160.000 premogarjev brez dela, medtem ko ostali delajo le del časa, položaj po železnicah, bakrenih in drugih kovinskih rudnikih ni nič boljši.

NEMŠKI DELAVSKI LIST JE DOBIL POŠTNO PRAVICO.

Washington, 14. avg. — Navzlic dejstvu, da je bil new-yorški socijalistični list "New Yorker Volkszeitung" izza 4. marca že štirikrat zadržan iz poštne pošiljave, pa je poštni mojster Will. H. Hays danes odločil, da se listu zopet povrne pravico pošiljanja v skladu s določbami za pošiljatev drugega reda.

Hayes je porabil ta slučaj za podajo izjave, v kateri pravi, da je cenzoriranje liberalnih in radikalnih listov stvar preteklosti, in da smejo listi z izjemo ozkih omejitev, ki jih določajo prejšnji zvezni zakoni, kritizirati vse, kar koli se jim poljubi. Spominja se na teškoče, ki so jih imeli ameriški časnikarji vlad francoske cenzure na pariški mirovni konferenci, in daje razumeti, da časnikarji ne bodo imeli teh teškoč na washingtonski razorožitveni konferenci.

Hays pravi v svoji izjavi, ki je naslovljena na izdajatelje listov širom Združenih držav:

"Tem potom želim opozoriti izdajatelje listov na dejstvo, da jaz nisem nikak časnikarski cenzor, in da tudi ne bom dovolil, da bi se iz mene napravilo cenzorja. Jaz sem mnenja, da ako je kak list sprejemljiv na pošti, tedaj mora biti tudi sprejemljiv kot pošiljatev drugega reda, ako zadosti tozadevnim predpisom. Vsaka publikacija, ki je enkrat sprejeta kot pošiljatev drugega reda, je upravičena do najboljšje in najhitreje postrežbe brez najmanjšega umešavanja v njene konstitualne pravice z ozirom na misel in akcijo."

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVEMŠI NEDELJ I PRAZNIKOV.

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by:

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation — 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
 Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
 3 mo. \$2.00.
 United States 1 year \$4.50, 6 mo. 2.75, 3 mo. \$2.00
 Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00

POSAMEZNA ŠTEVILKA 3. SINGLE COPY 3c.

Lastuje in izdaja ga

Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnništvo.

CLEVELAND, O., SREDA, (WEDNESDAY) AUG. 17th, 1921

104

KAKO SE ZAVIJA RESNICA.

Ljudje, katerim se pod kapitalističnim redom dobro godi, si ob vsaki dani priliki v potu svojega obraza prizadevajo dokazati, da je današnji način gospodarskega življenja najpopolnejši, oziroma, da svet dozdaj ni izmislil še nič popolnejšega.

Kar jih dela v svojem argumentiranju še bolj zaupne, so njihovi "dokazi". "Le pogledite v Rusijo, tam je bil socializem dan na preiskušnjo, in kaj je storil za ljudi?" vam pravijo taki sociologi, in se samozavestno zasmejejo, kot da so s tem rešili vse probleme.

Pa poglejmo, koliko je resnice na njih trditvah, da je bil v Rusiji socializem "preiskušn". Plitkost takih trditvev najložje izpodbijemo, če vzamemo za primer poločaj Zedinjenih držav ob njih ustanovitvi.

Kako je bilo v Ameriki za časa revolucionarne vojne proti angleškemu kralju?

Mir je bil podpisan v letu 1783; toda ali je bil s podpisom miru v resnici mir tudi dosežen? — Kaj še!

Pri tem pa moremo pomniti še tole: Takrat ni bilo nikakih Japoncev, da bi napadali revolucionarje preko kanadske meje; bilo ni nobenih tajnih agentov angleškega kralja, da bi kovali zarote proti revolucionarni vladi Georgea Washingtona; bilo ni nikake mornarice, ki bi blokadirala ameriška pristanišča; na zapadni strani ni bilo nobene Poljske, katere bi se bilo treba bati; Florida ni imela nikakega Wrangla, kot ga je imel Krim; v tistem času ni bilo francoskega imperijalizma, da bi finančno podpiral zarotnike proti novi revolucionarni vladi.

Ameriške kolonije so bile proste vseh teh nadlog, s katerimi se je imela in se ima še vedno boriti ruska sovjetska republika.

In navzlic temu ni poteklo nič manj kot trinaest let po proglasu neodvisnosti, predno se je zbral v New Yorku prvi kongres pod novo revolucionarno vlado.

Mir, ki je sledil po 1783 ni bil nikak mir. Doba po sklepu miru je bila polna kaosa, anarhije, uporov in nemirov po New Hampshire, Rhode Island in Massachusetts ki so bile najvažnejše države nove federacije. Revščina in pomanjkanje je bilo splošno, in vrednost ameriškega denarja ni v tistih časih padla nič manj kot ruskega rublja.

Tudi takrat so monarhisti tulili, da je žalostni polo-

čaj Zedinjenih držav dokaz, da republikanske dežele ne morejo obstojati, da je bila republikanska vlada dana "na preiskušnjo", ter da se je izkazala nezmožnim. Priporočali so Amerikancem, da se s skesanim srcem vrnejo v objem angleškega kralja, ter pripoznajo svojo zmoto. Revolucionarni očetje ameriške republike takih nasvetov niso poslušali, in Zedinjene države so danes najmočnejša država na svetu.

Če vas torej kdo skuša prepričati, da ruski poločaj dokazuje nemogućnost socialističnega reda, tedaj veste, da je tak človek, ali zloben zavajalec resnice ali pa navaden tepec, ki ne pozna zgodovine.

V katero smer?

Napisal J. Skuk.

Na cesti je — težkih korakov stopa, lačen, izmučen, raztrgan in oslabljen vsled svoje starosti. Ne ve, v katero smer bi se obrnil, da bi mu bilo olajšano trpljenje in muka njegovega mučnega življenja. V žepu mu predejo pajki, v želodcu ni bilo že štiri dni nič gorkega — vsa teža tega življenja je padla na njegove stare in izmučene rame.

Tavajoč po ulicah med tovarnami premišljuje svojo revno usodo. — Kje bi se dobil kupec, ki bi kupil njegovo moč in njegove roke? — Dobiti ga ne more. Pred oči mu stopa, kako ga je superintendent tovarne, v kateri je bil zaposlen, potrepljal ga po rami, kadar je bilo dela dovolj — Na misel mu pridejo vse sladke besede, katere je slišal iz ust ravnateljev in drugih plačanih gromovnikov, ki so govorili, kako in kaj se bode zanj in za druge delavce naredilo, da jim je zagotovljeno delo, itd.; da pa morajo sedaj porabiti vso svojo moč in energijo samo v njihovi tovarni, vse drugo da mora pa na stran, ker tovarna je obložena z naročili: da je njegova, kakor vseh delavcev dolžnost, da pomagajo iste izvršiti; pozivi od strani bosov, da naj ne verujejo različnim agitatorjem in prekucuhom, ker on in drugi morajo biti "stoprocentni" — Globok in groze poln vzdih mu uide iz njegovih izmučenih prs.

"Vrjel sem, in danes sem na cesti!" — katera je edina, ki ga hvaležno sprejme, kadar stopi nanjo. Ali oglasi se drug in neizprosni dolžnik — želedec, ki brez pogojno zahteva svoje. V katero smer? — Kje in kod naj vzame ubogi siromak, da zadosti temu, kar se ne da preložiti niti za en dan? Dela nima! — Kapitala tudi ne! Ali živeti je treba! — Kako? — Ko pa centa ni v žepu! — Kje naj vzame? Drugega nima, kot svojo delovno moč, in še tiste nobeden noče.

Edini pot, ki je njemu in vsakemu odprta je: od hiše do hiše prosit milodarov. Tema se mu naredi pred očmi, ko se spomni na besedo "berač". Nekaj strašnega, nekaj težkega in mučnega leži v tej besedi!

Znebiti se je ne more, ker leži na njem z vso močjo in težo. Tako, po tridesetih letih trpljenja in trdega dela je na cesti, brez dela in jela — je na cesti "stoprocenten berač!"

Tava po cesti dalje in ob vsakem koraku, ki ga naredi, se mu zdi, da odmeva: berač — berač! Poskusi svojo srečo in usmiljenost ljudi, ki bi lahko darovali kak cent za ubogega siromaka. Težak kot ni bil še nobeden njegov korak v življenju, je ta prvi korak k beraštvu. "Ali sila kola lomi", pravi pregovor.

Stopi v prvo trgovino in prosi uslužbenca za mal dar; uslužbenec ga pogleda, se nasmehne in odide v drugo smer. Težko je prestatiti in težko se je premagati, da bi človek ne zakričal na ves glas od sramu. Pride gospodar; stopi predenj in prosi pomoči. Gospodar se izre in trdim in resnim povdankom pravi: — "Kam ste pa dajali vse denar, ki ste ga zaslužili takrat, ki se je dobro delalo?" Ga pogleda po strani in odide dalje.

Tu je človek s pridnimi rokami, ali sedaj stoji osramočen, kot berač; in to zato, ker je vse svoje življenje pošteno živel. Bliža se h koncu dneva; zopet je pred njim vprašanje: V katero smer? Nehote se mu porodi sto različnih načrtov, ki se podijo po možganih; ustrelil bi se, — skočil bi v vodo — vrjel bi se pod vlak — zastrupil — Čemu? Čemu naj poginem kot pes? Jaz, ki bi rad delal, da bi prehranil svoje revno telo! — Stisne pesti! Zobe je mu zaškrtajo!

Ne! — Če moram jaz poginiti od gladi kot pes, potem pa naj pogine še nekaj tistih, ki se valjajo vse svoje življenje v obilici in razkošji!

Krčevito stisne pesti! In zobje mu zopet zaškrtajo! Vse bi požušil vse! — Toda čemu?

Vtaknili bi me v luknjo kot hudodelca in morilca, in umrl bi kot zločinec. Če pa poginem na cesti, bom vsaj priča današnjega gnilega sistema, izprijene človeške družbe.

Čemu bi moril? — Čemu bi ljudem delal nadlego? — Najboljše je, da grem v tisto smer, kjer čaka bela žena. . . .

Odšel je v smeri jezera. . . . Drugo jutro je bilo iz vode potegnjen truplo človeka. — Ni hče ga ni poznal, le glas je šel med ljudstvom: Brez dela je bil pa si je sam prerezal pot svojega trpljenja.

Iz arhiva Slov. Dram. Društva "Ivan Cankar".

(Konec.)

Meseca oktobra se je vprizorilo prvo Cankarjevo delo, farso "Pohujšanje v dolini Šentflorjanski". Imeli so vloge: Vatro Grill (Peter), Mali Koprivec (Hijacinta), Jakob Homovec (Zlodej), John Kerže (Popotnik), John Steblaj (Župan), Mary Petrovič (Županja), John Breščak (Davar) itd.

Na programu za november je bila nar. igra "Domen" ki je bila igrana v korist Sl. N. Doma. Preostanka je bilo \$164.20. Želja članov dram. dr. "Ivan Cankar" je bila, da se sporoči direktoriju Sl. N. Doma, naj bi se denar, ki ga daruje dr. Domu vlagal v poseben sklad, ki naj bi se vporabil izključno le za opremo odra v bodočem Domu. Direktorij je radevolje ustregel tej želji.

Decembra se je vprizoril igrokaz "Grča" in sicer v korist Sl. N. Čitalnice. Darovalo se ji je \$67.00 preostanka.

V igri "Grča" so nastopili: John Steblaj (Dr. Grča), Ana Česen (Berta), John Kerže (Janek), August Komar (Župnik), Vatro Grill (Urednik lista), Fr. Česen (lastnik tiskarne) itd.

In januarja se je ponovil "Deseti Brat" v korist Doma oz. za bodoči oder. Preostanka je bilo \$115.00.

Priredil se je tudi "zabavni večer" v prizoritvijo enodejanske "O naprednemu Carju".

27. februarja se je igralo žalostno "Kovarstvo in ljubezen". Društvo si je nabavilo krasne obleke nalašč za to igro, ker je izprevidelo, da je to bolje, nego plačevati visoko najemnino. Preostanka je bilo \$151.09, s katerim so se pokrili stroški.

V tej igri so nastopili: John Steblaj (Ferdinand), Mali Koprivec (Luiza), Pavla Trugar (Milady), Frank Česen (Miller)

John Breščak (Predsednik), Fr. Klemenčič (Dvorni maršal) itd. Marca se je vprizorilo Finžgarjevo dramo "Veriga" v korist Doma oz. odra. Preostanka je bilo \$58.14.

Imeli so vloge: Louis Trugar (Ded), Frank Kovačič (Janez), Mali Koprivec (Micka), J. Popotnik (Marko), John Breščak (Mejač) itd.

Tretja sezona se je zaključila z igrokazom "Čarovnica". Pri tej predstavi je nastopila tudi ga. Susman s solosplovom.

Vloge so imeli: John Steblaj (Peter Breznik), Zofij Birk (Barba), N. Kalan (Jera), Mali Koprivec (Anica), Frank Kovačič (Martin), Josie Močnik (Rezika) itd.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti našega igrovdjoo Josipa Skuka. Delal je marsikatero uro z obžalovanjem vredno vstrajnostjo za korist društva. Zato so mu člani dram. dr. "Ivan Cankar" poklonili srebrno kupo kot znak priznanja za njegovo delo pri dram. dr. "Ivan Cankar".

Od početka do sedaj je imelo društvo 21 predstav. Darovalo je Sl. N. Domu oziroma vložilo v fond za bodoči oder to sezono \$384.70, popreje \$255.21, skupaj \$639.91. Sl. N. Čitalnici to sezono \$67.00, popreje \$70.70, skupaj \$137.70. Poslalo se je v staro domovino K 32.000 za revne otroke in K 30.000 za Cankarjev spomenik.

Društvo lastuje mnogo kulis, obleke, in drugih stvari. Ima čez 150 knjig-iger. Več iger kakor tudi drugih stvari nam je darovala ga. Zofij Birk. Njena darežljivost za društvo je članom dobro znana.

Dram. društvo "Ivan Cankar" upa, da se kmalu vresniči ideja za Nar. Dom, na katerega moderno opremljenem odru bo mogoče pokazati kaj boljšega in popolnejšega, kot pa je bilo mogoče pod sedanjimi okoliščinami.

J. Steblaj, arhivar.

Iz slov. naselbin.

Joliet, Ill. — Žrtev "suhaskih" agentov je koncem minulega tedna postal rojak Mirko Zdravljivič, ki biva ob vogalu Clement in Theodore cest. V njegovem poslopju so našli 8-galonski kotel za žganjepekarijo. Odveden je bil pred tozadevne oblasti in izpuščen pod \$1.000 poroštva. Par dni po tem je bil priveden pred okrajnega sodnika in spoznan krivim, nakar je bil obsojen na \$300 denarne globe.

— Istotako so "vodopivski" nepridipravi posestili več naših salunarjev v bližnjem Rockdale.

Našli so nekoliko "dobrih" pijan pri Anton Zabukovcu, 800 Moen Ave., Martin Zagariju, 600 Moen Ave., Nikolaju Jerichu, 50 Moen Ave., in še pri nekaterih drugih. Sabo so vzeli "vzorci" da jih pregledajo izvedenci in prepričajo, če ni v dotičnih pijanah odveč "kika". Par dni potem je bilo izdano zaporno povelje za Antona Zabukovca, ki je bil od okrajnega sodnika obsojen na 60 dni v okrajno ječo, ker je bil spoznan krivim, da je kriv "suhaski" zakon. Druge pa spoznali "nedolžnim".

— Rojak Markus Krakar, 22 N. Hickory St., se je pred nedavnim podal v Wahpeton, N. Dakota, da poseti in obišče svojo hčerki Mrs. Wm. Hueppler in Mr. Math Vertin, ter mnoge svoje stare znance v ondnotnih farmah tistih krajev ob Rudečji reki, ki edina izmed vseh ameriških veldotkov, katere teče naravnost proti severu v kanadsko jezero.

— Rojak John Horvat, 113 N. Broadway, je pred nedavnim preстал v Silver Cross bolnišnici nevarno operacijo. Zdaj se počuti že mnogo bolje in skoro polnoma okreva.

— Dne 20. julija je bila v bolnišnici sv. Jožefa operirana Mr. Kat. Dragovan, soproga g. Johna Dragovana, 1209 Elizabeth St. Tudi ona je prestala nevarno in se zdaj že zdravi na svojem domu.

Gary, Ind. — Rojak Frank Novak je postal žrtev zločinca. Dne 5. avgusta so ga roparji napadli v njegovem domu in razbili glavo. Vedeli so namreč, da je imel Frank večjo vsoto denarja pri sebi; pobrali so mu vse Sosedje so ga našli v jutro nezvestnega in poslali v bolnišnico, kjer je umrl. Doma je bil od N. vega mesta.

Duluth, Minn. — Martin Babin Steve Radich sta pred nekaterimi dnevi napadla Michaela Radich ter ga hudo pretepla, tako da je bil oddan v bolnišnico. Oba napadca sta bila že obsojena in stisnila, da je s tem zadeva končana, jako ko je Radich prišel v bolnišnico, je vložil zoper obtožbo, da sta ga oropala. Polica je oba zopet aretirala in na brž, da se bosta morala zagovarjati zaradi cestnega ropu, za katere čaka zelo težka kazen. Radich trdi namreč, da sta mu ukradla med tem ko sta ga pretepla 5 dolarjev iz žepa.

Gilbert, Minn. — Anton Podlager je bil obsojen od sodnika Molms na 30 dni zapora, ker je pretepal svojo ženo. Pri Fincu Henry Lane, so našli pa vsako vrstno morilno orodje, za kar je sodnik poslal za dva meseca na okrajno farmo.

Kmetski triumvirat.

Historičen roman. — Spisal Anton Koder.

Pogosto so klicali zbrani prijatelji nevesto v svojo družino, a izgovarjala se je vedno, da jej ne pripuščajo nujna dela, ki morajo biti še nočjo izgotovljena. A poslednje ni bilo res, temveč deklice ni mikala svatovska družba, kajti v njej je manjkalo ženina samega. Odsel je bil zgodaj jutraj v oddaljen okraj, a vrnil se še ni z mrakom.

Stoprav po dolgem trudu posrečilo se je slepemu Marku Gregoriču izvabiti svojo vnukinjo v svatovsko družbo. Kmalu potem pa pride tudi ženin Guzečič domu. Zdravica za zdravico oživi polagoma goste. V vinškem veselju pa izrazi marsikteri znanec, ki mu ne pripuščajo resne okolščine udeležiti se jutranje slovesnosti, željo, da bi videl rad že nočjo nevesto v poročnem krilu. Ker je bila že pozna ura in se je imela vršiti poroka zgodaj v krki bližnje soseske, nakiti se kmalu potem nevesta z nevsnim kinam.

Nekaj nepopisljivo tragičnega je bilo izraženo na njenem lici, ko stopi Jela poleg slepega Marka k svojim gostom ter se zahvaljuje za prijaznost, s katero so jo počastili. Glinjiv je bil govor slepega Marka, v katerem se je poslavljajl potem od svoje vnukinje, želeč jej v družbi ljubljenega moža vesele svobodne dni, katerih ni sam poznal v življenju.

"In če zapusti zadnja sreča naše pravično orožje in pade zadnji mož za svobodo našega ljudstva, potem, preljubo moje dete, vrneš se k meni. Vodiš me od sela do sela slepega deda, ki hoče opevati v otočnih pesnih tugo svojega naroda. Vsaka koč, kjer bje najbolj kamenito srce, bode se rada odpirala nasrečnej nevesti

in njenemu spremljevalcu."

Solze so zabliščale gostom v očeh pri teh tako pomenljivih — proroških besedah.

Nato so se jeli odpravljati bolj oddaljeni gostje k odhodu, a kar na enkrat prihitel prvi stražnik, ki je imel paziti na hrvatskem pogorju, alj se ne prikaže morda nenadoma kres v daljavi, in ta naznani sedaj, da se bliža nevarnost; kajti gromade žare ob štajersko-hrvatskeji meji.

Jedva je izgovoril prvi poslanec svoje naročilo, že priteče drugi in tretji z enako novico od kranjsko-hrvatske meje. Iznenadile so te novice zbrane goste in verovati jim niso s prva hoteli nekteri izmed njih.

Še predno je bilo končano posvetovanje o nenadnem vstanku, prihitel tajnik Igo Jurič naznanjujoč svojemu poveljniku Iliji, naj odrine brez zamude proti Brežicam; kajti počil je ustanek na Hrvatskem že minolo popoldne. Enako zapoveduje beg Gubec triumviru Pasancu, a Guzečič naj začasno odloži svoje ženitovanje, da ne pohujšuje prebivalstva.

Preresne go bilo poslednje besede, da bi bil še mogel kdo dvomiti o njihoveji resnici. In ko bi bilo tudi poslednje mogoče, prepričala bi ga bila kmalu potem po brezštevilnih kresovih kakor dan razsvetljena noč, da vstaja po gorah in dolinah stoletja tlačeno ljudstvo in dviga orožje za svobodo in staro pravdo. Malo trenutkov pozneje oglaš se zvonovi okrog in okrog. Strelji se razlegajo. Krik in hrup zbirajočih se prebivalcev iz sosednih vasi pa pričuje dovolj, da je napočila doba, ko se drobe po stoletnej krivici kovane spone nesrečnega kmetsstva.

Prazno je bilo Pasančevno poslopje, ko je vzhajalo solnce drugo jutro izza gorice. K poroki se niso odpejali veselji svatje. Skrito orožje šel je bil vsak iskati izmed njih. Ljubezen do domovine nadkriljuje osebne zveze. Nenadno je bila vržena baklja upora med razburjeno kmetsstvo ob kranjsko-hrvatskeji meji, ki je pričakovalo stoprav dva dni pozneje, devetindvajsetega

prosina, odločnih znamenj raz naznanjenih višin.

Posrečil pa se je po tem potu eden oseben namen. Preprečila se je bila s tem Guzečičeva poroka, kajti prevelik rodoljub bil je poslednji, da bi ne bil daroval občenemu pridu lastnih želji. Poslovil se je še isto noč od svoje neveste ter hitel v krški okraj, kjer mu je bil odločno delokrog.

Drugi ali prav za prav glavni namen pa se ni bil pospešil po prezgodnjem vstanku.

Preveč so se zanašali kmetje na prvič določeni dan. Povrh pa je še bila oznanjena slovesna poroka njihovoga voditelja Guzečiča dva dni pred splošnim vstankom. Smatrala je torej precejšnja množica prižgane kresove kot znamenje občne radosti in častitanja mlademu triumviru. Stoprav oborožene čete, ki so se jele zbirati po vaseh, dokazale so nesrečno zmoto.

Dva cela dneva, in to je pomenljiv čas, bila sta tako rekoč izgubljeni v občne mešnjiavi. Še le devetindvajsetega prosina uredil se je vstanek. Od tega dne se more tedaj govoriti o zadnjem kmetskeji vojski, in poslednji dan računati tudi svetovna zgodovina kot začetek zadnje "seljačke bune" za staro pravdo.

Poslednjega nereda v ustaškeji organizaciji veselil se je menda edini tajnik Jurič. Hitel je po izročenem poročilu nemudoma k begu Gubcu v Stubico ter mu hotel naznaniti, koliko neodločnosti je našel pri voditeljih. Le na račun poslednjih se mora uštevat nesreča, ki zadene lahko zaraditega vse podvzetje. Treba ni bilo hoditi tajniku čez kranjsko-hrvatsko mejo. Srečal je že na kranjskih tleh svojega gospoda bega Gubca z malim spremstvom in sicer v položaji, ki je bil bolj begu podoben nego hoji v zmagepoln boj za narodove svetinje.

"Kako si opravil svoj posel in kakove so naše zadeve?" vpraša nevoljno Gubec svojega tajnika, heroč mu že na obrazu, da se ne sme nadejati posebno ugodnih poročil.

"Vse je v neredu. Svojeiglavnost vlada pri kmet-

stvu, neodločnost pri voditeljih. Prezgodnji vstanek izmotil vsem glave," odgovori ponižno, tajnik dobro vedoč, da more to koristiti le njegoveji lastnej osebni.

V srce je zbudilo bega to poročilo, in molče je jeznil dalje s svojim spremstvom, le tajniku je namigol, naj se mu pridruži.

"Ali imaš zagotovilo, da so zaprli vojaki vse ceste iz Zagreba in da je zadušjen po izdaji vstanek na Hrvatskem?" vpraša potem enega izmed spremljajočih ga kmetov, ki je prihitel po stranskem potu od hrvatske meje, kamor je bil poslan, da pregleda ondnotni položaj.

"Vračati se ne smemo, slavni beg. Pač vstajajo po samezne vasi na hrvatskeji zemlji, a zaprta so jim poti v Zagreb, kjer so si hotele s silo pridobiti orožje."

"Poskusimo torej svojo srečo na Kranjskem. Ako zmagamo tu, braniti se nam dolgo ne more gospoda na Hrvatskem," odgovori ponosno Gubec in daje daljna povelja svojim spremljevalcem.

"Na Ilijo in Guzečiča pazi! Povšeči mi nista poslednja dva že dolgo časa ne. Na svojo roko bi rada delala črteže," pravil potem tajniku Juriču in pristavi: "Zastoj se ne trudiš, če imaš oči na pravem mestu. Prvo častno mesto, ki bi se utegnilo izprazniti v našem triumviru bode tvoje. Jaz potrebujem zanesljivih izvedenih svetovalcev, a ne pripristega kmetsstva."

Prihajal je pri teh besedah tajnik Jurič bližje svojemu gospodu in zašepetal mu nekaj skrivnostnega na uho.

"Ni mogoče! To je izdaja in nesramnost!" vzklikol je Gubec razjarjen nato in ga vpraša:

"Kje si čul o tem črteži? Nemogoč ni, a predre je. Sam peklensček ga je skoval v svojo lastno pogubo."

"Ni sile, nič prenagljenja, samo mirnega opazovanja in nekaj samostalnosti je potreba, in ujam se priček, če je v resnjej kukavica, v svojo lastno zanjiko, prigovarja tajnik begu in pomirjuje njegov ard.

(Dalje prihodnjič.)

KATERA SE PRIČNE

**! Naša razprodaja vam nudi !
res dobro in trpežno blago !
● po skrajno znižanih cenah ●**

MOŠKI SLAMNIKI.

MOŠKI SLAMNIKI	\$3.50 sedaj	\$2.80
\$3.00	\$4.00 sedaj	\$3.20
DO	\$4.50 sedaj	\$3.60
\$5.00	\$5.00 sedaj	\$3.98
SEDAJ	\$6.00 sedaj	\$4.80
\$1.98		

MOŠKI KLOBUKI

DEŽNI PLAŠČI ZA DEČKE (Rain Coats) \$2.98	MOŠKI KLOBUKI Vredne \$3.00 \$1 00 sedaj Lot moških kap, \$1.00 sedaj \$2.50 moške kape \$1.98 sedaj	MOŠKE OVERALLS 75c
OVERALLS ZA DEČKE 50c	MOŠKE KRAVATE. 75c, sedaj 49c \$1.00, sedaj 69c \$1.50, sedaj 98c	MOŠKE SPODNJE OBLEKE, 75c, sedaj 49c
UNION SUITS ZA DEČKE. 50c	HLAČE ZA DEČKE Vredne \$2.00 do \$1.49 \$2.75, sedaj	MOŠKE DELAVSKE SRAJCE (Work Shirts) 69c
NOGAVICE ZA DEČKE 25c IN 35c	HLAČE ZA DEČKE Vredne \$1.50 do \$1.75 98c sedaj	MOŠKI ŽEPNI ROBCI SAMO 5c 6 ZA 25c
SLAMNIKI ZA DEČKE. 50c	DEŠKE PRALNE OBLEKE. Vredne \$5.00 \$2.75 sedaj Vredne \$3.00 \$1.75 sedaj	MOŠKI UNION SUITS Vredne \$1.50 sedaj 98c
	KOPALNE OBLEKE ZA DEČKE. Vredne \$3.00 \$1.50 sedaj Vredne \$1.00 75c sedaj	

Belaj & Mocnik

6205 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Krojača in trgovca z vso moško in deško opravo.

Kar se tiče proge Kočevje Moravice sta projektirani v manjši detajlu v glavnem z dvema varianti. Prvo, takozvano r. 1, je progo, jo projektiral po načrtu znanega inženjerskega g. A. Feža iz Kočevja, rodom iz Ljubljane, jake, dunajski inženjer g. Mussil. Ta je začetna iz Kočevja čez Stalcarje, Banjaloko, Ljubljano, Sela, Brod ob Kolpi, prečka Kolpo v dolini in se dviga

ost
na

Poročila ste se tukaj Miha
Zadravec in Klara Vučko.

361-64 Hippodrome Annex — 715 Prospect Ave.
CLEVELAND, O.

G. ZAVASKY, 6011 St. Clair Ave.

Razkrinkani Habsburžani

Cena knjige je samo 60c

PODRUŽNICA: F. Kunstelj, 6117 St. Clair Ave.

DR. L. E. SIEGELSTEIN
Zdravljenje krvnih in kroničnih bolezni je naša specialiteta.
308 Permanent Bldg. 746 Euclid ave. vogal E. 9th St.
Uradne ure v pisarni: od 9. zjutraj do 4. popol. od 7. ure
do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 12. popoldne.

— čitajte —

“V močvirju velemesta”

CENA 50¢.

Naročite pri

Ameriško-Jugoslovenska Tiskovna Družba
5418 ST. CLAIR AVE.

DENARNE NAKAZNICE

DRAFTI IN KABELSKE POŠILJATVE

za Jugoslavijo in druge države, se prodajajo po nizkih tržnih cenah. Naprodaj je Jugoslovanski in razen tujezemski denar. Nalagamo vknjižbe na tujezemski banke. Oglasite se v katerikoli podružnični uradu ali agenciji American Railway Express Company, ali v našem lokalnem uradu:

2048 East 9th Street. Cleveland, Ohio.

Ali pišite v vašem lastnem jeziku na

FOREIGN MONEY ORDER DEPARTMENT

AMERICAN EXPRESS COMPANY.

65 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Clevelandske novice.

— Dva dečka sta pomagala policajem dobiti dva roparja, ki sta sinoči okrog 6. ure oropala John Parvyzkowskijevo sladšičarno na 8113 Aetna Rd. in pobila lastnika do nezvesti. Roparja sta se pripeljala pred sladšičarno v avtomobilu, se izkrcala in šla v trgovino. Tam so bili Parvyzkowski, žena in 11-letni sin. Ko sta moška vstopila, sta takoj potegnili revolverje in ukazala gospodarju, naj dvigne roke, kar pa on ni hotel storiti, narkar sta ga roparja pretepla, vzela \$25 iz blagajne ter pobegnili v avtomobilu. Ko se je dogajal v trgovini rop, sta dva dečka, ki sta stala zunaj, zapisala številko avtomobila, nakar sta obvestila o dogodku policaja John Zitzmana in mu tudi izročila številko od avtomobila. Takoj je bilo doganjeno, kdo lastuje avtomobil z omenjeno številko in policaji so se podali za njim. Prišedši tja, so policaji oba roparja silno presenečili ter našli pri njih oba revolverja, katerih sta se poslužila pri ropu.

— Dva moška sta utonila včeraj, eden v Rocky riverju, drugi pa ob pomolu na vzhodni deveti cesti. Prvi, Roy Blackburn, 21, 1864 E. 71 St., je utonil, ko se mu je prevrnil čoln, v katerem se je peljal. Uslužben je bil pri clevelandskem jahtnem klubu. Drugi je pa Detroitčan, Thomas McCracken po imenu, star 30 let. Padel je raz krov ladje "Eastern States," na katerem je bil uslužben, in utonil. Prepeljan je bil v okrajno mrtvašnico.

— Do danes sta imela Sam Purpera in Frank Motto, morilca in roparja, še nekoliko upanja, da uideata smrti na električnem stolu, toda sedaj je njuna usoda zapечатena, kajti governor Davis, ki je bil njih zadnje upanje, jima je odrekel pomilostenje. Do zaključka, da zločinca ne zaslužit u smiljenja, je prišel Davis

HAMBURG

DIREKTA
plovrba z novimi ladjami

OROPESA ... 27. avgusta
ORDUNA ... 10. septembra
OBRITA ... 24. septembra
Zenske in otroške zaprte kabine
The Royal Mail Steam Packet Co.
26 Broadway New York
ali pri lokalnih agentih.

potem, ko je imel posvetovanja z državnim pravnikom John G. Price-om in pa z Rev. S. Ruthledge-om, novim nadzornikom odbora za pomilostitve. Radi silnega ogorčenja, ker se je izpustilo iz ječe morilca Lyonsa in pa roparja Brandta se bo skušalo omenjena dva spraviti nazaj v zapor. Governor Davis se pere pred državljanji, češ, da ni imel pri oprostitvi ničesar opraviti in, da je odbor, ki je posloval do meseca julija, imel polno moč oproščati jetnike, ter da ni imel governor nobene kontrole nad njegovim delovanjem. S prvim julijem pa da je reorganiziral odbor, ki oprošča kaznjence, na taki podlagi, da vodi sam vse njegovo delovanje, nakar da je tudi pripravljen dati v vsakem slučaju odgovor državljanom za vsak storjen korak.

— Clevelandski železninski stavbinski delavci so včeraj obvestili, da bodo prenehali z delom pri onih poslopih, kjer je nastavljena policijska straža kot posledica uposeljevanja neunijskih tesarjev. Izprtije unijskih tesarjev kot posledica spora radi "metal trim" dela se še vedno nadaljuje. — Z ustavitvijo nove tesarске unije v Clevelandu, ki bi bila neodvisna od sedanje, ne bo nič, kot izgleda. Včeraj je bilo namreč podano naznanilo, da so se tesarске unije zopet pridružile okrajnemu stavbinskemu koncilu, od katerega so odstopile na ukaz vrhovnega urada tesarске organizacije. — Tajnik zvez stavbinskih kontraktorjev pa je dejal, da se je včeraj zopet pričelo z delom na poslednjem velikem poslopiju v dolnjem delu mesta, pri katerem se je delo prenehalo, ko se je izprlo tesarje. Tajnik Hennessy pravi, da se zdaj delo nadaljuje s pomočjo ne-unijskih tesarjev.

— Kake četrt milije od jezerskega obrežja pri Euclid Beach je bilo najdeno včeraj truplo neke ženske, katero je nekoliko kasneje spoznal Max Lev, 19105 Kenmore Ave. kot truplo njegove žene Mrs. Bessie Lev. Truplo sta našla dva dečka ob kakih pol petih popoldne v bližini pomola, kjer se zliva Euclid potok v jezero. Kot pripoveduje mož, je bolehal ženska že zadnje 2 leti, in ne dolgo tega je pretila, da se bo usmrtila radi svoje bolezni. Mrs. Lev je stara 27 let in zapušta poleg moža tri otroke, 12 letnega Raymonda, 4 letnega Manuela in 2 letnega Alfreda. Lev ima modno trgovino na 19105 Kenmore Ave.

Iz slov. naselbin.

Milwaukee, Wis., — Mnogim rojakom dobro znani gostilničar Mike Zimmerman, kateri ima sedaj gostilno na 30. cesti, je bil pred nekaj dnevi zelo presenečen, ko je prišla k njemu neka stara žena, ter mu izročila zlato uro, katero je izgubil že pred 17 leti, ko je imel prvo gostilno na St. Paul ave. Ko je žena, ki je sedaj preiskovala razne stvari, katere je zapustil njen mož, je našla dotično zlato uro, v kateri je našla ime Zimmermana.

— Stari znani gostilničar Josef Starich, je zopet odprl svojo obrt in sicer na na Barclay cesti pol bloka južno od Washington ceste. Pred nekaj meseci je imel obrt na Clinton in Washington cesti, kjer je sedaj rojak Joe Sem iz West Allisa.

— Rojak Anton Pucelj je vozil pred nekaj dnevi v svojem velikem avtomobilu svojo ženo, katera je imela seboj tudi pet otrok nekaj drugih družin. Pucelj je mel pri tem nesrečo, da je zavozil v cestni jarek, pri čemur je

bila lahko ranjena žena in otroci, katere so odpeljali v bolnišnico. Policist Miller, kateri je dospel v tistem času na tisti kraj, z motornim kolesom, je aretiral rojaka Pucelja, zaradi neprevidne vožnje.

Chisholm, Minn. — Peter Grahek lastnik popravilnice avtomobilov, je vložil tožbo zoper P. Krhina, kateri je zakrivil razstrelbo v njegovi garaži, ko je prižgal žigalico, da vidi če je še kaj gasolina v tanku. Grahek zahteva sedaj \$1.500 odškodnine.

Hibbing, Minn. — Cecilija Vranish in njena dva sina, Kitzville, so bili obtoženi, da so pretepli in ranili svojega očeta oziroma moža. Po njih izpovedi, je prišel on domov pijan in brez denarja, akoravno je dobil tisti dan svojo plačo. Sodnik je obsodil vse tri na 30 dni zapora in potem kazen suspendiral, toda še popreje je držal dolgo pridigo vsem trem, v kateri jim je priporočal mir in složnost.

Kenney, Minn. — Karl Kolander, kateri je zaposlen pri gradbi novega šolskega poslopja, je dobil zelo težko poškodbo na nogi, ko se je vdrl nanj kos zida katerega je podiral. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Aurora, Minn. — Grocerija in mesarija Mahnicha in Viranta nahaja sedaj v Paskvanovem poslopiju. Preselitev se je vršila pretečeni teden.

Pueblo, Colo. — Starišem Dremelj je umrl sedemletni sinček John, kateri je pričel bohat takoj po povodnji. Fantek si je nakopal bolezen v teh strašnih urah in tako postal tudi ena izmed žrtev iste. Za njim žalujeta oče in mati, ter brat in sestra.

Bessemer, Pa. — Tukaj je preminul stari član SNPJ. Fr. Tasota, kateri zapušta žalujočo soprogo, dva otroka, mater, tri brate in eno sestro, katere je hudo zadela izguba skrbnega moža sina in brata.

Conemaugh, Pa. — Rojaku Martinu Brezniku, je umrla soproga Antonija, katero je šele pred nekaj meseci dobil iz starega kraja. Kmalu po svojem prihodu, je pričela bohatati na želodcu in tej bolezni je tudi podlegla, vzlic vsej zdravniški pomoči. Ranjka je doma iz Trbovelj, ter zapušta dva sina in soproga.

— O —

ITALIJANI PRESTAVLJAJO MEJNIKE.

Bakar, 18. julija. Iz Kastavščine poročajo, da Italijani kljub temu, da so meje komisijonalne določene, nikakor ne spoštujejo naših državnih mej. V našo škodo so celo popolnoma svojevoljno pomaknili te meje na naše ozemlje, ki nam je bilo dodeljeno po rapalski pogodbi. V okolici Studene je bila urejena začasna meja, toča danes so se Italijani pomaknili za en km. naprej in nastanili že na našem ozemlju. Ne pričakovano daleč so prišli na našem ozemlju pri cesti Klana-Marčelji v smeri proti izviru Rečine. Dogovorjena rapalsko državna meja bi morala omenjeno presekati na točki, ki se zove Zidolje, medtem ko so se italijanske straže skupno z napisi in mejnimi tablicami nastanile pod koto 514. Enako je v smeri Klane, kjer se je italijanska straža namestila na našem ozemlju in se sedaj nahaja v kapelici sv. Mihovila. In tako se na več mestih opaža, da so italijanske oblasti premestila mejne črte za en km. v notranjost našega ozemlja. Deloma gre dogovorjeno mejo, danes pa se italijanska straža nahaja komaj en km. nad izvirom Rečine, toka da je globoko prodrla v naše ozemlje. Isto se godi tudi drugod. Na meji tudi ovirajo posestnike, da bi hodili na svoje njive in gonili živino na pašo na pašnike, ki pripadajo po rapalski pogodbi državi SHS.

To in nič boljšega. Pretekli teden so nekateri tržaški komuni-

stji s par voditelji zopet vdrlji v tiskarno "Laborator Socialista" in odnesli več strojnih kosov, tako, da se mora list staviti na roko. Ta, v današnjih razmerah res žalostni slučaj najbolj idiotske struarske nestrpnosti, zagovarjajo tržaški komunisti s tem, češ, da je nekj stavni stroj iz prejšnjega skupnega premoženja

po krivici pripadel socialistom. Zaradi dogodka bodo socialisti imeli še sitnosti s civilno sodnijo. Ali bi ne bilo veliko bolje, da so se proslavili s kakim večjim dejanjem? N. pr. smo večkrat brali, da imajo fašisti v Trstu tudi nekak glavni stan, komunisti pa svojega več nimajo, ker so jim ga fašisti razdejali.

MALI OGLASI

ROJAKI POZORI!

Dne 12. septembra 1921 se prične združevalna konvencija S. N. P. J. in S. D. P. Z. ter pride v našo naselbino okrog 200 delegatov za katere je treba stanovanj. Prosim vse one cenjene rojake, ki so voljni sprejeti enega ali več delegatov bodisi samo na stanovanje ali pa tudi na hrano za približno 8 do 10 dni, da to naznanijo takoj podpisane mu tajniku stanovanjskega odbora, LUDVIKU MEDVEŠEK, 1253 E. 60. Str. Cleveland, O. ali pa mu ustmeno prijavite v Slov. Nar. Domu soba št. 6 ob ponedeljkih, srediha in petkih zvečer od 7. do 8. ure. Br. pozdrav L. Medvešek.

POZORI!

Proda se trgovina s sladoledom, sladšičarni, tobakom in raznimi drugimi stvarmi. Nahaja se v sredini slovenske naselbine v Collinwoodu. Proda se radi odhoda v stari kraj. Več se poizve pri Anton Hlabše 16011 Waterloo rd. (192)

AKO ŽELITE kupiti klavir jako poceni, se zglasite na 1070 E. 66. St. Spodaj. (193)

SLOVENKA, zmožna angleškega jezika dobi delo v restavraciji kot strežajka (waitress) Plača po dogovoru, s hrano in stanovanjem. Park Hotel, 406 E. 156. Str. (192)

DOBRODOČA krojačnica in čistilnica oblek v sredini slovenske naselbine, se proda po nizki ceni radi odhoda v stari kraj. Zglasite se takoj na 15710 Waterloo Rd. (193)

PRODA SE hiša za dve družini s 10. sobami; garaž za en avtomobil. Stanovanje je prve vrste in hiša se proda brez vsake agencije. Zamenja se tudi za hišo za eno družino. Proda se tudi lot v Noble Ohio, blizu slovenske li-varne. Poizve se na 1250 E. 71. St. (190)

HIŠA NAPRODAJ. za 1. družino; 5' sob, kopališče, fornex, elektrika in vse moderne naprave; lot meri 31½x115; cena \$5.200. — \$2.500 takoj ostalo po \$30 na mesec. Za natančnosti se zglasite v uradu tega lista. (192)

RADI ODHODA v staro domovino, prodam svojo lepo in moderno urejeno hišo za dve družine; v hiši je elektrika, plin, kopališče, veranda spodaj in zgornj. Poizve se na 14310 Sylvia Ave. (194)

IŠČE SE STANOVANJE s tremi ali štirimi sobami, poroča naj se na 6422 Varian Ave. (192)

GARAŽ SE ODDA v najem na 6206 Edna Ave. (192)

DVE SOBE se oddata za dva oženjena človeka ali pa za 2 pečlarja. Vprašajte na 1075 E. 68. St. (162)

V Jugoslavijo

Tesne vezi z vaši deli Jugoslavije. Gledajte dobre hrane. Zaprte kabine. Vlak krov. Vse udobnosti moderne ladje.

RED STAR LINE

PLOVBE VSAK TEDEN
Pomol 84-02 — North River—New York
ZEEPLAND—Plymouth ... 10. sept.
KROONLAND—Cherbourg ... 17. sept.
LAPLAND—Antwerp ... 20. sept.
FINLAND—Helsinki ... 27. sept.
GOTLAND—Hamburg ... 22. sept.
SAMLAND—Libau—Danzig ... 1. okt.
(Samo tretji razred)

AMERICAN LINE

MONGOLIA (v Hamburg in Danzig
via Cherbourg) ... 8. septembra
MINNEAPOLIS (v Hamburg in
Danzig) ... 22. septembra
MANCHURIA (Hamburg in Dan-
zig via Cherbourg) ... 25. avgusta
Čela pot po vodi, na Poljsko.

WHITE STAR

ADRIATIC (v Cherbourg) ... 31. avg.
OLYMPIC (Southampton) ... 3. sept.
New York in Boston—Azores—
Gibraltar, Naples in Genoa
CANOPIC ... 30. septembra
ARABIC ... 30. sept.
CRETIC ... 7. sept.
116 LADIJ — 1.250.000 TON.

INTERNATIONAL MER-

CANTILE MARINE CO.

9 Broadway, New York
all pri katerikoli nooblaščen agentit
v Clevelandu.

DR. J. V. ZUPNIK

ZOBODZRAVNIK

6131 St. Clair Ave.
Uhod iz 62. vzhodne
ceste.

Opravlja zobozdravniško delo
v tej okolici že 7 let.

Kadar se selite

se zanesljivo obrnite na našo
trdiko. Na razpolago imamo
5 tonov truck, kakor tudi manjše
truck-e za vse prilike.

TOČNOST IN VARNOST

JAMČENA.

Telefonirajte: Bell Rosedale 5300

John Ušeničnik

6303 Glass Ave.

Naročajte dnevnik

ENAKOPRAVNOST

SOBA SE ODDA za enega fanta;
ta; kopališče. Vprašati je na
6404 Orton Ct. (195)

ŠOLA ZA PAPIRANJE.

Mi vas naučimo kako papirati
sobe v prav kratkem času. Uči-
mo vas v vašem lastnem jeziku.
Vprašajte glede naših posebnih
cen. OHIO WALL PAPER
SCHOOL, 1521 Prospect Ave.
(193)

J. S. Widgoj

SLOVENSKI FOTOGRAF

489 EAST 152nd STREET, COLLINWOOD
Izdela vse vrste slik: poročne, družin-
ske in otročje slike po najnovejši modi in
po nizkih cenah. Za \$4.00 en ducat slik in
po vrhu vam naredim še eno veliko sliko
zastonj. Predelujem tudi iz malih slik na
velike. Odprto vsak dan in tudi ob nede-
ljah. — Se priporočam cenjenemu občin-
stvu. Podpirajte domače podjetje.
VSE DELO JE GARANTIRANO.

Tiskovna Družba

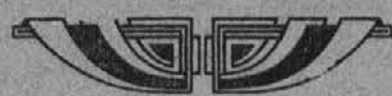
THE

American-Jugoslav Ptg. & Pub.

Company.

6418 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO.

Tiskarna
Tiskovine
Dnevnik
Tudi Vi

Je edino slovensko unijsko podjetje, katerega
lastuje zavedno delavstvo.

Napravljene v naši tiskarni, so lične in cene ja-
ko primerne.

Družba izdaja dnevnik Enakopravnost. List
prinaša najnovejše novice in druge koristne
razprave v prid delavstva. Če se niste naroč-
nik lista, naročite se nanj.

Lahko postanete delničar podjetja. Za podrobnosti
se obrnite na direktorij ali pa v uradu
družbe.

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

TEL. PRINCETON 551

6418 ST. CLAIR AVENUE.